

ФЕСТИВАЛ · без превода

ŠTA ĆE SUTRA
S' NAMA BITI?

UŽICE | 11-17. NOVEMBAR 2013.

www.uzickopozoriste.rs

www.jpj.uzickopozoriste.rs

BROJ 1

GODINA XVIII

11. NOVEMBAR 2013.

SAŠA MILOŠEVIĆ, GRADONAČELNIK UŽICA

Pozorište nas vraća pravim vrednostima

Verujem u dobro u čoveku i verujem da ćemo uspeti da sačekamo spremno svako sutra, kaže gradonačelnik Užica, Saša Milošević

Jugoslovenski pozorišni festival „Bez prevoda“ je stigao do punoletstva i postao prepoznatljiva pozorišna manifestacija u regionu. Da li javnost na adekvatan način ceni prestižnost brenda koji je u teškim ekonomskim okolnostima stvaran proteklih godina?

Javnost sigurno prepoznaje potrebu da Užice ima i sačuva festival koji okuplja najbolja pozorišna ostvarenja sa prostora nekadašnje Jugoslavije. Da nije tako, teško da bi festival opstao svih ovih godina. Grad Užice i Ministarstvo kulture Republike Srbije podržavaju ovu manifestaciju kao izuzetan kulturni događaj koji je prava demonstracija moći umetnosti da otvara značajna pitanja za svako društvo i promoviše univerzalne vrednosti. Svesni smo da nije bilo lako, sa relativno ograničenim finansijskim sredstvima, u svakom trenutku biti na visini onoga što organizatori, kao vrhunski poznavaoци pozorišta žele da priušte pozorišnoj publici, ali smatram da je veliki uspeh što je festival ne samo opstao, nego je iz godine u godinu, zahvaljujući entuzijazmu, prvenstveno ljudi iz užičkog pozorišta, dobijao i neku novudimenziju i kvalitet. To je za svako poštovanje i uvažavanje. Imati jedan ovako prestižan festival je privilegija. Zato je obaveza grada da, bez obzira na okolnosti koje nisu uvek na našoj strani, uvažava domaće festivala među kojima je i prilika za svojevrsnu promociju Užica, jer

se naš grad u festivalskim danima pominje na prostorima gotovo čitave eks Jugoslavije.

Umetnost i novac ne idu baš ruku pod ruku, ali umetnost ne može da opstane bez novca. Da li su sredstva koja grad izdvaja za pozorišni festival na nivou potrebnih da ovakva manifestacija sačuva visok nivo?

-Ove godine je za Jugoslovenski pozorišni festival iz gradskog budžeta izdvojeno 3.150.000 dinara, što znači da su sredstva ostala na nivou prošlogodišnjih. Žao nam je što zbog ekonomskih okolnosti realno nije bilo mogućnosti da se taj iznos poveća. Potpuno smo svesni da je potrebno da u kulturu i obra-

zovanje investiramo više, jer mnogo toga što se dešava kod nas jeste posledica zanemarivanja oblasti koje treba da budu temelji svakog društva. Međutim, kada ste već rebalansom morali da korigujete, tačnije da umanjite iznose na gotovo svim pozicijama gradskog budžeta, smatram da je uspeh što smo poziciju za festival sačuvali u istom iznosu. Svi se nadamo da će kulturna politika, kako na nivou države, tako i na nivou lokalnih samouprava, narednih godina uspostaviti nove standarde i kriterijume na osnovu kojih će se stvoriti uslovi da zaštitimo i sačuvamo naše kulturne brendove, što Jugoslovenski pozorišni festival u Užicu svakako jeste.

Moto ovogodišnjeg festivala je „Šta će sutra biti sa nama?“ U ovom pitanju je mnogo neodumica, nepoznanica i straha od budućnosti. Verujete li da ćemo imati dovoljno hrabrosti i snage da tu budućnost učinimo boljom?

-Biće potrebno mnogo hrabrosti, znanja i odlučnosti da menjamo način razmišljanja i sagledavanja stvarnosti, loše navike i uspostavimo novi sistem vrednosti, pošto smo stari urušili, a temelje novog još nismo postavili. Od spremnosti da se menjamo, dosledno primenjujemo zakone i vratimo poverenje građana u institucije, u najvećoj meri će zavisi kakvo će biti to naše sutra i šta će sa nama u njemu biti. Promene su uvek teške i prate ih veliki otpori. Zbog toga mislim da nas čeka dug put sa puno prepreka i izazova kojima, za dobrobit svih nas, moramo da se odupremo. Neophodno je da jasno definišemo prioritete i rešavamo po utvrđenom redosledu probleme koji nas sputavaju da napredujemo i zbog kojih se još uvek ne možemo svrstati u red uređenih društava. Nosimo preteško breme nasleđa zbog svega što nam se dešavalo u protekle dve decenije, ali to ne može da nam bude opravdanje za nečinjenje danas. Verujem u dobro u čoveku i iskreno se nadam da će ono prevagnuti nad svim onim što nas čini manje dobrim ili lošim i da ćemo uspeti da sačekamo spremno svako sutra. Želja mi je da svaki novi dan, bar za jedan promil, poboljša život naših građana, da se oni osećaju sigurnije i da budu ekonomski i u svakom pogledu slobodniji, jer samo u tom slučaju oni mogu dati svoj doprinos izgradnji temelja boljeg sutra. Na tom putu potrebna nam je podrška umetnosti, a teatar kao živ organizam uvek može da nas upozori na slabosti, pokrene na akciju i vrati na put iskonskih vrednosti. Naš teatar ima za to snage.

V. Tucović

ZORAN STAMATOVIĆ, DIREKTOR JUGOSLOVENSKOG POZORIŠNOG FESTIVALA I
NARODNOG POZORIŠTA UŽICE

Teatar je put iz ravnodušnosti

- Festival, čiji su značaj prepoznali i finansijski ga podržali država i grad, rukovodi se isključivo kvalitetom predstava i to u okviru svojih mogućnosti - kaže Zoran Stamatović, direktor JPFU i NP Užice. On objašnjava da je država Srbija, umesto ranije planiranih pet miliona, obezbedila milion dinara manje i da će grad učestvovati sa 3.150.000 dinara u organizaciji festivala koji svojim kvalitetom dominira u regionu i spaja ljude koji razumeju isti jezik i baštine istu istoriju.

Utisak je da festival nikada ranije nije imao finansijskih problema kao ove godine. Je li to tačno?

- Ako sa naslovnih strana novina svakodnevno čitate o milionima koji nestaju u velikim javnim preduzećima, zavrti vam se u glavi i cela priča o nemanju novca pada u vodu. Dakle, ne mislim da je tako. U pitanju je nekakav kontinuitet i činjenica da su država i grad Užice, u meri u kojoj su mogućnosti dozvoljavale, uvek podržavali festival. Tako je i ove godine. Mi koji radimo u ustanovama kulture moramo da ističemo da je kultura esencija života, identiteta i opstanka države i da se nacionalni interes štiti upravo na našem području. Moje shvatanje je da kultura i infrastruktura - škole, most, autoput, pruga i drugo što vodi napretku, stvaraju samosvesnog pojedinca i modernog društva. Bez obrazovanog i kulturnog pojedinca, nema napretka. Zbog toga, smatram da o problemu novca treba pričati samo do one mere do koje je moguće rešiti taj problem. Ne može nama biti bolje, nego što je bolje celoj državi. Ipak, verujem da ima nade i da će nam biti bolje. **Moto festivala, osim što promišlja probleme o civilizacijskoj dezorijentisanosti i sudbini čoveka, može se čitati i kao upitanost o budućnosti pozorišta i pozorišne umetnosti...**

- Teatar je put iz ravnodušnosti, iz neobjašnjivog dnevnog nasilja u svakom smislu. Nasilje se ispoljava kroz medije, pa u nekom trenutku i kroz kulturu, i smatram da ga je najbolje izživeti kroz pozorište, a u društvu se ponašati razvojno i napredno. Možemo li se dići iznad

ličnih sujeta i odnosa i saopštavati ono što je daleko važnije od naših malih ili velikih pitanja, upravo je i slogan ovogodišnjeg festivala. Moj odgovor može da bude i onaj koji sam pronašao kod Tolstoja da „jedinu umetnost može da odstrani nasilje“. Ja u to duboko verujem i zbog toga radim ovaj posao.

To možda jesu optimistične poruke i racionalističke konstatacije, ali realnost je sasvim drugačija - na ovogodišnjem festivalu, umesto sedam, gledaćemo šest takmičarskih predstava. Zašto?

- Zato što mislimo da je to u skladu sa trenutnim materijalnim mogućnostima. Mnogi će možda reći da i kultura treba da bude na tržištu, ali taj sindrom „kulture na tržištu“ imamo u Pink varijanti. Želeli smo da sačuvamo kvalitet u granicama sopstvenih materijalnih mogućnosti i opredelili smo se da ove godine bude jedna predstava manje i u tome ne treba tražiti ništa loše.

Da li je smanjenjem broja takmičarskih predstava prekršen Statut festivala?

- Nije, i to se dešava drugi put u istoriji festivala. Statut je predvideo da u takmičarskom programu može da

učestvuje sedam predstava, ali minimalan broj nije određen. Festival se ničim drugim ne rukovodi, osim kvalitetom predstava i to u okviru svojih mogućnosti. Želeli bismo da nam gostuju predstave „Galeb“ i „Seobe“ SNP Novi Sad, „Žuta crta“ iz Zagreba i još neke, ali to su predstave koje iz tehničkih razloga ne mogu da stanu na našu scenu ili zbog zauzetosti glumaca i iz nekih drugih razloga ne mogu da gostuju na našem festivalu. U uslovima finansijskih i drugih ograničenja, mislim da je festivalski program optimalan izbor.

U kojoj meri je, osim Vas i Bojana Munjina, besparica birala takmičarske predstave?

- To je ozbiljno pitanje koje se postavlja i u Avinjonu, Veneciji, Holivudu i bilo gde drugde gde se okupljaju najbolji u filmskoj ili pozorišnoj umetnosti. Ne možemo da se ponašamo van vremena i mislim da razumni ljudi to razumeju. Mislim da kvalitet nije umanjen, ali naravno da sanjam festival na kome će svi glumci biti desetak dana u Užicu, da će do Užica stizati autoputem, brzom prugom, avionom do aerodroma Ponikve, biti smešteni

u normalnim hotelima, da će nobari biti ljubazni... Nadam se da će se i to desiti jednog dana, ali put do toga jeste dobra selekcija, dobar festival, kulturni i obrazovan čovek. Lepo je rekao naš književnik Ljubivoje Ršumović - pismen narod čita, a nepismen sluša.

Prvi put u istoriji festivala nema JDP, koje je, između ostalog, podsticalo razvoj užičkog festivala. Zbog čega se to dogodilo?

- JDP je svojim renomeom pomagalo stvaranju renomea našeg festivala, a festival je, selekcijom i nagradama, pomagao JDP da taj renome održi. Njihovu predstavu smo uvrstili u selekciju, ali oni su odustali... Žao mi je što je to tako, ali festival će otvoriti Branko Cvejić, bivši upravnik JDP i možda je to ta vrsta kontinuiteta. Žao mi je što publika neće videti predstave JDP, ali ne mogu da odgovorim na to zašto ih neće videti. Međutim, nema prekida saradnje. Razgovarali smo o mogućnosti da se, posle festivala u Užicu, prikaže deo repertoara JDP, ukoliko uprave JDP i NP Užice, obezbede sponzore. Znali smo da ćemo imati jednu predstavu manje, ali zabuna je nastala nakon što smo u festivaski program uvrstili predstavu „Sveti Georgije ubiva aždaju“, Ateljea 212, koja će biti prikazana van takmičarskog dela. To je odlična i atraktivna predstava, koja dolazi i dobrim povodom, jer smo želeli da se uključimo u obeležavanje sto godina od Prvog svetskog rata i da se podsetimo sjajnog reditelja Mucija Drškića. Nema tajne, a da nemamo para - to znamo i to živimo.

N.K.

Savet festivala:**Predsednik:**

Saša Milošević, gradonačelnik Užica

Potpredsednik:

Ljubomir Simović, književnik, akademik SANU

Članovi:

- dr Milenko Misailović, teatrolog
- Vida Ognjenović, reditelj
- Zoran Stamatović, menadžer u kulturi
- Ljiljana Djurić, glumica, predsednik SDUS
- Branislava Liješević, menadžer u kulturi
- mr Branko Popović, reditelj
- mr Nemanja Ranković, glumac i reditelj
- Slobodan Šuljagić, reditelj
- dr Radivoje Dinulović, arhitekta i scenograf
- Miloško Knežević, prevodilac

Stručni žiri osamnaestog JPF-a:

Prof. emeritus Svetozar Rapajić, reditelj (Srbija),
predsednik žirija

Prof. dr Nebojša Romčević, dramski pisac (Srbija)

Tomislav Kurelec, pozorišni i filmski kritičar (Hrvatska)

Prof. Darko Nedeljković, arhitekta i scenograf (Srbija)

Zoran Ljutkov, glumac (Makedonija)

Nagrade**Nagrade stručnog žirija:****ARDALION**

- ~ za najbolju predstavu
- ~ za najbolju režiju
- ~ za najbolju žensku ulogu
- ~ za najbolju mušku ulogu
- ~ za najbolju scenografiju
- ~ za najbolju kostimografiju
- ~ za najbolju epizodnu ulogu
- ~ Ardalion i Nagrada Politike «Avdo Mujčinović» za najboljeg mladog glumca
- ~ Specijalni Ardalion za neki od elemenata predstave koji nije obuhvaćen prethodnim nagradama

~ Nagrada publike

Prateći program festivala**IZLOŽBA FOTOGRAFIJA RADOVANA BAJE VUJOVIĆA**

Hol pozorišta, ponedjeljak 11. novembar, 19 časova

Sve predstave počinju u 19,30 časova

Repertoar

18. Jugoslovenskog pozorišnog festivala

Ponedjeljak 11. novembar

KUHINJA, Peter Handke i Mladen Materić, režija
Mladen Materić, Narodno pozorište Republike
Srpske Banja Luka

Utorak 12. novembar

GREBANJE ILI KAKO SE UBILA MOJA BAKA, prema drami Tanje Šljivar, režija Selma
Spahić, Bosansko narodno pozorište Zenica

Sreda 13. novembar

ČAROBNAJAK, Fedor Šili, režija Boris Liješević,
Narodno pozorište Sombor

Četvrtak 14. novembar

ZLOČIN I KAZNA, F.M. Dostojevski, reditelj
Zlatko Sviben, Gradsko dramsko kazalište Gavela
Zagreb

Petak 15. novembar

OČEVI SU GRAD(ILI), koncept i režija Boris
Liješević, Crnogorsko narodno pozorište

Subota 16. novembar

REVIZOR, N.V. Gogolj, režija Iva Milošević, Atelje
212 Beograd

Nedelja 17. novembar

PREDSTAVA VAN KONKURENCIJE
SVETI GEORGIJE UBIVA AŽDAHU, Dušan
Kovačević, režija Ljubomir Muci Draškić, Atelje
212 Beograd

DIREKTOR FESTIVALA
Zoran Stamatović

UMETNIČKI DIREKTOR FESTIVALA
mr Nemanja Ranković

SELEKTORI

Bojan Munjin, novinar i pozorišni kritičar
Zoran Stamatović, menadžer u kulturi, direktor Narodnog
pozorišta Užice

Posle svake predstave, konferencija za novinare i razgovori sa učesnicima, biće održavani u holu pozorišta.
Razgovore vode: Bojan Munjin, Slobodan Obradović i
Nenad Kovačević

BRANKO POPOVIĆ, IDEJNI TVORAC, JEDAN OD OSNIVAČA
JUGOSLOVENSKOG POZORIŠNOG FESTIVALA

Šta je šaka srebrnjaka

- Ovaj Festival nikada nije koštao mnogo, on nije ni zamišljen da nas košta i osiromaši, već da nas obogati, nije njegov cilj bio da nemamo, nego da imamo, - kaže Branko Popović

Kao idejni tvorac i jedan od osnivača JPF, koliko ste zadovoljni nivoom koji je dostigao do svog punoletstva? Da li je festival dostigao postavljene ciljeve ili bar ide u željenom pravcu?

-Jugoslovenski pozorišni festival je nastao u vremenu koje bih sa ove distance nazvao, vreme svođenja računa, dakle to je vreme koje je nagoveštavalo ne samo kraj stoleća, ili milenijuma, nego i kraj velikih ideja, neverovatnih Utopija, pa i, samim tim, redefinisane, već smo tome svedočili, istočne Evrope, ili ako bolje pogledamo i celog sveta, narocito relacija Istok – Zapad. Ako bismo parafrazirali francuskog filozofa Žaka Deridu, rekli bismo da je došlo do fatalne dekonstrukcije sveta iz koje je trebalo, kako i sam reče, ostvariti nešto novo. Problem je nastao onog trenutka kada su se svi iz bližeg i daljeg komšiluka sjatili u popularnu i nadasve čuvenu Balkansku krčmu da tu razmenjuju svoje ideje i planove. I onda kada je došlo do svođenja računa, pozorište je, uz porodični escajg, počelo da služi za potkusur i moja jedina ideja je bila, kako to što baštinito više od dve i po hiljade godina sačuvamo kao vrednost za budućnost. Naravno, konsultovao sam se sa mnogim umetnicima toga vremena, skupljao potpise za svoju ideju JPF-a i uputio kao predlog tadašnjoj opštini u Užicu i Ministarstvu kulture. I ne mislim da sam ja ili pozorište ili svi mi zajedno imali sreće što su me tada podržali i ondašnji predsednik opštine Dušan Nedeljković i resorni ministar dr Nada Popović Perišić, već mislim da je sve nas vreme prozvalo da svoje pozicije i pre svega intelektualne kapacitete pokažemo

pomažući ostvarenje te ideje. Promišljajući o tom vremenu danas, posle 18. godina, mislim da je to bila dobra ideja i možda put kako se moglo i moralo, kako se to danas kaže, na našim prostorima ili, kako oni kažu, u jugoistočnoj Evropi, sačekati novi vek, vek regionalizacije (globalizacija je mrtva) i vek kultura, pa i umetnosti, jer svedoci smo da više nijedan proizvod ne može na tržište ako iza njega ne stoji neka umetnička grana. Ali to je priča za neku drugu priliku.

Šta su najveće prepreke i problemi sa kojima ste se suočavali prethodnih, ali i ove godine? Novca za kulturu nikada nema dovoljno, ali kakvim ljudskim kapacitetima raspolažemo?

-Ovaj Festival nikada nije koštao mnogo, on nije ni zamišljen da nas košta i osiromaši, već da nas obogati, nije njegov cilj bio da nemamo, nego da imamo i ne treba on nama, nego mi trebamo njemu da nas učini ljudima dostojnim vremena u kome živimo, a vrlo često i da nam pokaže naše pravo lice, da parafraziram i Šekspira, jer u sopstvenoj narcisoidnosti mislimo da kad imamo šaku srebrnjaka imamo sve. Imamo samo ono što možemo drugome da

podarimo kao i JPF što imamo, svi zajedno i publika i glumci, gosti i domaćini, države i narodi, svi koji smo tu, svi mi jedni drugima darujemo ono što je iz nutrine naše duše, a to nema cenu.

Da li je prepreka bilo, jeste, da li će ih biti, hoće, jer ovaj svet je kako Držić napisao, sazdan od ljudi „nabij“ i ljudi „nahvao“ i pozorište se i njima bavi, pa ko hoće u priču neka uđe, ali neka pazi kako će se ta priča završiti, pozorište ima dugo pamćenje.

Jedna od vrednosti ovog Festivala jeste publika, naravno učesnici i ljudi koji vode Festival. Upravo ta sinergija je nešto što pokreće sve nas da sa istom ljubopitljivošću čekamo početak Festivala, izvođenje svake nove predstave i radujemo se susretu s najznačajnijim umetnicima iz najzбудljivijeg i najlepšeg dela Evrope.

Kakve su Vaše ambicije i šta očekujete od Festivala, ali i od publike koja ima značajnu ulogu u

njegovoj popularizaciji i razumevanju?

-Kao član Saveta Festivala, moje ambicije su od početka iste: da svaki sledeći Festival bude bolji, sa boljim predstavama, bolje organizovan, bolje prihvaćen i od strane publike i od medija, jer on time opravdava svoje umetničko značenje, a sociološki posmatrano, on mora da bude mesto razmene ideja, ljudi, pa i uspostavljanja koda razumevanja među kulturno bliskim narodima. Njegov podnaslov, koji dugujemo sjajnom umetniku i pedagogu, pa i diplomati Vidi Ognjenović, Festival bez prevoda, ima višeznačan karakter, čak i kad bi tu došli sutra Italijani, Francuzi, on mora da pošalje i šalje poruku razumevanja i mira, to je poruka koju smo dužni da sledimo kao nasleđstvo još od Starih Grka, a to je i najvrednija civilizacijska vrednost za koju se svi borimo, kako bi rekao Ljuba Simović, drvenim mačem.

Ana Milošević

Reč kritike

Ove godine, zvanični kritičar JPF-a je Slobodan Obradović, dramaturg i pozorišni kritičar.

Rođen je u Beogradu, diplomirao dramaturgiju na Fakultetu dramskih umetnosti u Beogradu. Koscenarista kratkih filmova, autor dramatisacija i dramaturg na pozorišnim predstavama.

Dobitnik Sterijine nagrade za pozorišnu kritiku 2012. godine. Kao dramaturg sarađivao na predstavama „Bog je di-džej“ (režija Miloš Lolić), „Kičma“ (režija Bojana Janković), „Don Žuan“ (režija Ana Đorđević), „Buđenje proleća“ (režija Martin Kočovski), „Priča“ (režija Aleksandar Lukač), „U samoći pamučnih polja“ (režija Stevan Bodroža)...

IZVEŠTAJ SELEKTORA 18. JUGOSLOVENSKOG POZORIŠNOG FESTIVALA

Šta će sutra biti sa nama

S obzirom da vrijeme u kojem danas živimo nije nimalo lako, onda se izbor ovogodišnjih predstava okupio, slikovito rečeno, pod pitanjem slavnog Fjodora Mihajloviča Dostojevskog: „Šta će sutra biti sa nama?“, koje pitanje, metafizičko, egzistencijalno i moralno, biti će i centralni slogan ovogodišnjeg festivala

Užički festival u svojoj skoro dva-desetgodišnjoj historiji neprestano je želio biti festival koji pozorišno spaja dve važne osobine: uvijek je

tanje, metafizičko, egzistencijalno i moralno, biti će i centralni slogan ovogodišnjeg festivala.

Zato nam baš Dostojevski i njegov

nama?“, na ovim prostorima, nakon raspada Jugoslavije, ratova i mržnje, pokušat će odgovoriti estetski vrlo zanimljiva predstava „Kuhinja“,

Piše: Bojan Munjin

predstava je više puta nagrađivani i hvaljeni „Čarobnjak“ u izvedbi Narodnog pozorišta iz Sombora a druga, autorski projekt „Očevi su grad(ili)“ Crnogorskog narodnog pozorišta iz Podgorice.

Ove godine imali smo ne malih problema s finansijskim sredstvima i na taj način smo morali podijeliti sudbinu mnogih javnih poslenika u Srbiji i u regiji koji rade za zajedničko dobro: neke predstave na koje smo računali na tužan su način otpale i zbog toga nismo nimalo sretni. Ipak, osim šest gore navedenih predstava koje ulaze u konkurenciju za nagrade, pred Užičane dovodimo i sedmu predstavu „Sveti Georgije ubiva aždahu“, obnovljenu kultnu predstavu Ateljea 212, prema komadu nacionalnog teatarskog barda Dušana Kovačevića, koji za ovaj svoj komad kaže da je najbolji koji je ikada napisao. Ovom predstavom užički festival želi se uključiti i u vrlo aktualnu diskusiju, koja je i kod nas i širom Evrope već počela, u povodu obilježavanja stogodišnjice Prvog svjetskog rata, o vrlo kompleksnim uzrocima, te naročito dalekosežnim posljedicama ovoga rata koji je dramatično oblikovao kasnije evropske događaje ali i milione života do današnjih dana.

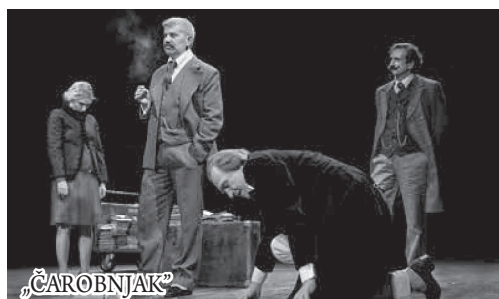
Unatoč svim teškoćama, bili smo snažno vođeni mišlju da Užičanima i gostima festivala pokažemo sa ovih prostora ono što je relevantno, živo i najbolje u pozorišnoj umjetnosti. Kao i uvijek, zadnju riječ kazati će publika: koselektoru, gospodinu Zoranu Stamatoviću i mojoj malenkosti ostaje realna nada da ovim izborom predstava tu publiku nećemo izneveriti i da ćemo imati još jedan festival Bez prevoda na ponos teatra i grada Užica.

„KUHINJA“

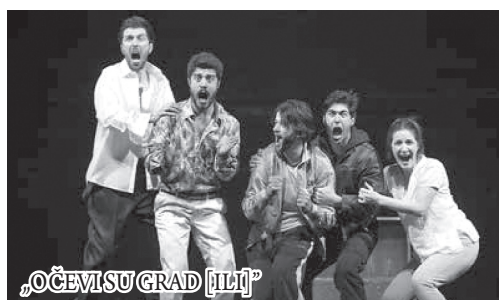
„GREBANJE ILI KAKO SE UBILA MOJA BAKA?“

„ČAROBNJAK“

„ZLOČIN I KAZNA“

„OČEVI SU GRAD (ILI)“

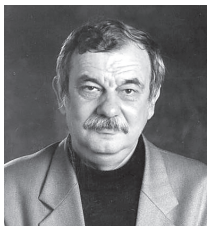
„REVIZOR“

svojim sugrađanima želio da pokaže sa ovih prostora najbolje predstave, redatelje i glumce, i drugo, da bude mjesto umjetničke rasprave o vremenu u kojem živimo. S obzirom da vrijeme u kojem danas živimo nije nimalo lako, onda se izbor ovogodišnjih predstava okupio, slikovito rečeno, pod pitanjem slavnog Fjodora Mihajloviča Dostojevskog: „Šta će sutra biti sa nama?“, koje pi-

„Zločin i kazna“ dolaze iz zagrebačkog kazališta „Gavella“ u raskošnoj i intrigantnoj režiji đaka beogradske pozorišne akademije Zlatka Svibena. Kontrapunkt ovoj predstavi biti će drugi ruski klasik Nikolaj Vasiljevič Gogolj i njegov gorko ironični „Revizor“ u izvedbi Ateljea 212, prema vrlo suvremeno provokativnoj ideji redateljice Ive Milošević. Na pitanje „Šta će sutra biti sa

Narodnog pozorišta iz Banja Luke u režiji Mladena Materića, kao i predstava koja je već izazvala dosta medijske buke, „Grebanje ili kako se ubila moja baka“, prema drami Tanje Šljivar, u izvedbi Narodnog pozorišta iz Zenice i u režiji mlade i vrlo darovite redateljice Selme Spahić. Gledat ćemo i dvije predstave jednog autora suptilnog scenskog rukopisa - Borisa Liješevića; prva

ČLANOVI STRUČNOG ŽIRIJA

SVETOZAR RAPAJIĆ, profesor emeritus, rođen je 1942. godine u Splitu. Gimnaziju završio u Novom Sadu. Upisao režiju na Akademiji za pozorišnu umetnost 1961. godine, u klasi profesora Vjekoslava Afrića. Diplomirao 1969. godine na Katedri za pozorišnu i radio režiju na Fakultetu dramskih umetnosti. Izabran u zvanje profesora emeritusa Univerziteta umetnosti 2009. godine. Radi na Fakultetu dramskih umetnosti od 1971. godine. Njegova uža naučna, od-

nosno, umetnička oblast je pozorišna i radio režija.

Od 1965. do 1973. bio je stalni reditelj Savremenog pozorišta u Beogradu i u dugom periodu šef Katedre za pozorišnu i radio režiju. Prodekan FDU u dva navrata, dekan FDU 1987.-1991. godine, prorektor Univerziteta umetnosti 1991.-1998. Predavao je u Baletskoj školi "Lujo Davičo" 1973.-1987., na Univerzitetu u Beogradu (Učiteljski fakultet) i na Univerzitetu u Kragujevcu (Učiteljski fakultet u Jagodini), na Univerzitetu u Prištini (Fakultet umetnosti) 1992.-2009. i na Univerzitetu u Banjoj Luci (Akademija umetnosti) 2000.-2009. Po odlasku u penziju 2009. izabran u zvanje profesora emeritusa Univerziteta umetnosti.

Režirao je 30 predstava u pozorištima u Beogradu, Podgorici, Vršcu, Zrenjaninu, Nišu i Vranju. Veći deo svog rediteljskog rada posvetio je oblicima muzičkog pozorišta. Njegova režija mjuzikla "Oklahoma" 1966. godine u Savremenom pozorištu (Pozorištu na Terazijama) označila je prekretnicu u našem muzičkom pozorištu, jer je bila prva postavka modernog američkog mjuzikla u njegovom autentičnom složenom obliku. Kao rezultat dugogodišnjeg praktičnog, pedagoškog i teoretskog bavljenja muzičkim pozorištem, nastao je udžbenik Glume za baletske škole, „prvi ove vrste kod nas, a nije poznato da postoji sličan ni u širim razmerama“.

Objavio je veliki broj stručnih i teorijskih tekstova u časopisima i monografijama u zemlji i inostranstvu i učestvovao u mnogim naučnim skupovima na našim i stranim univerzitetima, u Matici srpskoj i SANU. Prevodio je sa engleskog, francuskog, nemačkog, italijanskog i ruskog jezika. Bio je mentor pri izradi 17 magistarskih radova iz oblasti teatrologije. Sada je predavač i koordinator za sve programe umetničkih doktorskih studija na fakultetima umetnosti i na interdisciplinarnim studijama Univerziteta umetnosti. Učestvuje u master i doktorskim studijskim programima na FDU. Više godina obavlja funkciju predsedavajućeg Naučnog veća FDU.

TOMISLAV KURELEC, rođen je u Karlovcu 1942. U Zagrebu je diplomirao 1965. na Filozofskom fakultetu (Komparativna književnost i Francuski jezik i književnost). Od 1965. do 1968. i od 1971. do 1986. urednik je za film, pozorište i književnost na Trećem programu Radio Zagreba, a od 1968. do 1971. asistent za Opću povijest književnosti na Odsjeku za komparativnu književnost Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Od 1986. do 2007. radi na HTV-u (Hrvatskoj televiziji),

uglavnom kao urednik Filmskog programa.

Pozorišne i književne, a potom i filmske kritike počeo je objavljivati 1961. godine u Studentskom listu, Poletu, Razlogu i Telegramu, a istovremeno u kontinuitetu nastupa u brojnim domaćim (Kritika, Vjesnik, Prolog, Film, Filmograf, Studio, Vijenac, Hrvatski filmski ljetopis...) i inostranim (Young Cinema & Theatre, BBC, Radio France International, Canal +, Sender Freies Berlin, International Film Guide) pisanim i elektronskim medijima. Bio je urednik u redakcijama Prologa, Vijenca i Hrvatskog glumišta. Poslednjih godina redovno piše pozorišne kritike za portal Kazaliste.hr.

Dobitnik je nagrade Vjesnika i Poleta za esej 1968., godišnje nagrade za najboljeg novinara Radiotelevizije Zagreb 1979. i nagrade „Vladimir Vuković“ za životno delo Društva hrvatskih filmskih kritičara.

Jednu od retkih knjiga o hrvatskoj kinematografiji Filmska kronika – Zapisi o hrvatskom filmu, objavio je 2004. Kao glumac, asistent režije i reditelj bio je od 1963. do 1965. u zagrebačkom Studentskom eksperimentalnom kazalištu, a 1965. dramaturg i asistent režije u predstavi „Jazavac“ Kerempuhov velegrad. Režirao kratki igrani film Plavi svijet (1969), nekoliko dokumentaraca, a za HTV oko stotinu uglavnom dokumentarnih emisija. Bio je i voditelj četrdesetak TV-emisija. Jedan autor – jedan film i filmske emisije Moderna Vremena (kojoj je bio i urednik).

Član brojnih žirija na pozorišnim i filmskim domaćim i stranim smotrama u Zagrebu, Portorožu, Roterdamu. Od 2007. – 2009. umetnički direktor Dana hrvatskog filma.

NEBOJŠA ROMČEVIĆ, rođen je 1962. godine u Beogradu. Diplomirao je 1989. godine na Fakultetu dramskih umetnosti u grupi za dramaturgiju. Magistrirao je 1994., a 2001. godine doktorirao na Fakultetu dramskih umetnosti u Beogradu, gde je zaposlen kao profesor. Dobitnik je Sterijine nagrade za teatrologiju.

Autor je naučnih radova: Slučaj Sare Kejn, Scena, Novi Sad, Scena, XXXVII, Novi Sad, 2002, Kralj je mrtav, živeo kralj, Scena, XXXVII, Novi Sad, 2002., Nivoi

spoznaje u drami, Zbornik FDU, Beograd, 2002., Rane komedije Jovana Sterije Popovića, Muzej pozorišne umetnosti Vojvodine, Novi Sad, 2002, „Smert Uroša Petago“, Stefana Stefanovića, Teatron, Beograd, (II), 2005.

Učesnik je brojnih teatroloških simpozijuma. Autor je mnogih nagrađenih dramskih tekstova među kojima su: Sile u vazduhu, Zimski dvorac, Grobljanska, Laki komad, Terra incognita (Njujork, priča sa istočne strane), Prokleti Kovalski, Princ, Karolina Nojber, Krivica, Paradox, Svoja. Pisao je televizijske drame i tekstove za televizijske serije. Piše i scenarija za filmove: Kordon, (r. G. Marković), Na lepom plavom Dunavu, (r. Darko Bajić).

Komadi su mu prevedeni na engleski, francuski, nemački, ruski, španski, bugarski, poljski, slovački, ukrajinski, katalonski, slovenački...

DARKO NEDELJKOVIĆ, maturirao u Sjedinjenim američkim državama 1974. godine. Diplomirao arhitekturu 1981. godine na Arhitektonskom fakultetu u Beogradu, a magistrirao 1987. na Institutu za umetnost i dizajn, Cukuba univerziteta u Japanu. Radio kao scenograf u pozorištu Atelje 212 u Beogradu od 1991. do 2013. Vanredni je profesor Fakulteta tehničkih nauka Univerziteta u Novom Sadu, na Departmanu za scensku arhitekturu i dizajn.

Značajne predstave: Gospoda Glembejavi (SNP), Supermarket (JDP), Kolateralna šteta (Atelje 212), Smrtonosna motoristika (Atelje 212), Višnjik (JDP), Rado van Treći (Atelje 212) i mnoge druge.

Samostalne izložbe: Salon muzeja savremene umetnosti Beograd, 1987, Galerija Kulturnog centra Nikšić, 1988, Muzej „ZOI“, Sarajevo 1989, Autor postavke izložbe „Život u Srbiji uoči elektrifikacije“, Galerija nauke i tehnike, SANU, 2008.

Učestvovao i na kolektivnim izložbama u zemlji i inostranstvu: Međunarodni trije-nale scenografije i kostimografije u Novom Sadu, Praški kvadrizijale 1991, 1999.

Dobitnik je nekoliko priznanja na Bijenalu scenskog dizajna, Godišnje nagrade ULUPUDS-a 2002, Nagrade likovnih umetnika Vojvodine na 49. Sterijinom pozorju 2004, dve nagrade „Čuran“ na Festivalu u Jagodini za scenografiju „Radovana Trećeg“ Pozorišta Atelje 212 i scenografiju predstave „Dobri ujčica“ UK „Vuk Karadžić“, Nagrade Udruženja likovnih umetnika primenjenih umetnosti i dizajnera Srbije za životno delo za celokupno stvaralaštvo i doprinos razvoju primenjenih umetnosti i dizajna 2012.

ZORAN LJUTKOV, rođen je 1. oktobra 1977. godine u Velesu. Diplomirao je na Fakultetu za dramsku umetnost u Skoplju, Univerziteta „Sv. Kiril i Metodije“ 2001. godine u klasi prof. Vladimira Milčina, a od 2002. je upisao postdiplomske studije za scenski dizajn na Univerzitetu umetnosti u Beogradu. Od 2006. godine zaposlen je u Dramskom teatru u Skoplju. Tokom studija kao glumac je bio angažovan u predstavama u pozorištu u Velesu, ali i u drugim pozorištima u Makedoniji. Do sada je odigrao brojne glavne i sporedne uloge u matičnom pozorištu, ali je i gostovao na svim značajnijim scenama u Makedoniji. Bio je učesnik na nekoliko međunarodnih pozorišnih festivala, radionica i filmskih i televizijskih projekata. Od 2009. godine direktor je Internacionalnog festivala antičke drame u Stobiju u Makedoniji, a od 2010. i umetnički direktor Dramskog teatra u Skoplju. Tokom dosadašnje karijere ostvario je brojne uloge u pozorištu (Hamlet u „Hamletu“ V. Šekspira, Don Žuan u „Don Žuanu“ Molijera, Hljestakov u „Revizoru“ N.V. Gogolja...), na filmu (Turčin u filmu „Prašina“ reditelja Milča Mančevskog, Mirče u „Karauli“ Rajka Grlića, Slavko u „Koski“ M. Malčevskog i druge) i na televiziji.

Najznačajnije nagrade su nagrada za najboljeg mladog glumca „Trajko Čorevski“ 2002. godine za likove u predstavi „Sindrom Černodrinski“ na 37. Međunarodnom festivalu „Vojdan Černodrinski“ u Prilepu i 2005. nagrada za ulogu Momak u „Lisistrati“ na festivalu u Stobiju.

O PREDSTAVI

Svetska scena na Vrbasu

Mladen Materić bio je istaknuti reditelj u Sarajevu i profesor na tamošnjoj Alkademiji, davno jednom stvorio Pozorište OBALA, nadaleko čuveno po vrlo primamljivim, provokativnim i visoko profesionalnim predstavama – postale su BREND tog grada, ali i specifičnog umetničkog duha jedne otvorene i lepe Bosne i Hercegovine, u jednoj velikoj Jugoslaviji, na Balkanu u Evropi. Sve se to srušilo u teškom ratu – Mladen Materić je otišao zauvek – živi u Francuskoj i tamo, naravno, stvara pozorište! Sada se vratio, koliko da napravi jednu moćnu, tihi predstavu, sa vrlo malo reči – sa mnogo glume i muzike, po tekstu koji je pisao sa Peterom Handkeom, po sopstvenoj ideji – KUHINJA. Radio je sa banjalučkim glumcima i pokazao da nema malih i velikih uloga, samo malih i velikih glumaca – uspeo je da dokaže da su svi koji sa njim rade, ODLIČNI!

Goran Cvetković, Radio Beograd

Reč reditelja

Vatra, voda, sto za kojim jedemo sami, ili sa porodicom, suđe, hrana, smeće...

Luksuzna ili skromna, žuta ili plava, iz XVIII veka ili najmodernija, sa strujom ili bez struje i tekuće vode, u Tuluzu, Moskvi ili Banjaluci, kuhinja je mesto gdje se, u svakodnevnim naporima, odvija život.

Tu se, otkad živimo u kućama i gradovima, susreću elementi, biljke i životinje.

Tu se donose najveće odluke.

Tu se najbrže i najjasnije otkriva naš odnos prema društvu i odnos društva prema nama.

Tu se, sa sobom ili sa svojim, svode najteži računi.

Prikazujući na sceni kuhinju u kojoj žive različite ličnosti u različitim epohama i različitim kulturama, ispituju se razlike i sličnosti, simultanost i trajnost ljudskih situacija.

Mladen Materić

GRAD UŽICE

NARODNO POZORIŠTE
UŽICE

mi
ic

министарство
културе републике србије

VEČERAS

NARODNO POZORIŠTE
REPUBLIKE SRPSKE, BANJA LUKA

KUHINJA

Peter Handke i Mladen Materić

Reditelj: Mladen Materić

Asistent reditelja: Mirna Kuvalja

Dramaturzi: Branko Brđanin i Rade Simović

Prevod: Vesna Bajčetić

Lektor: Milorad Telebak

Scenograf: Mladen Materić

Asistent scenografa: Dragana Purković Macan

Dizajn svetla: Bruno Goubert

Kostimograf: Odile Duverger/Jelena Vidović

Originalna muzika i

izbor muzike: Haris Rešić

Tonska traka: Sylvain Lafourcade

Video: Romain Schnell/Dragan Majkić

Umjetnički

saradnik: Petar Bilbija

Izrada dekora: Pierre Dequivre и „Gusarska nevjesta”

Inspicijent: Vesna Maksimović

Igraju:

Sladana Zrnić

Sandra Ljubojević

Snježana Štikić

Vedrana Mačković Zubović

Miljka Brđanin Babić

Ljubiša Savanović

Zlatan Vidović

Vladimir Đorđević

Rok Radiša

Aleksandar Stojković

Filip Babić

Na radu u predstavi učestvovala je Anja Stanić

NARODNO POZORIŠTE UŽICE

Još tri premijere

Do kraja godine planirane su još tri premijere. Najugroženiji delovi fasade na zgradi pozorišta sanirani pred početak JPF-a

Osim nedavnog premijernog izvođenja komada Spletka i ljubav (F.Šiler/N.Romčević, u režiji Nemanje Rankovića), do kraja godine u užičkom pozorištu biće prikazane još tri premijere. Biće to komad "Jugosloveni", po tekstu Huana Majorge, u režiji Stevana Bodrože i u koprodukciji NP Užice, Puls teatra iz Lazarevca, Bitef teatra i Instituta Servantes. Druga premijera biće komad "Snežana i sedam patuljaka", Ljubivoja Ršumovića, u režiji Branka Popovića, kao i "Smećarnik", Koste Peševskog, koju će režirati Stevan Bodroža.

Osim ulaganja u nove predstave, užičko pozorište je desetak dana pre početka Jugoslovenskog pozorišnog festivala počelo i rešavanje jednog velikog problema, a to je sa-

niranje fasade zgrade pozorišta koja se godinama unazad urušavala. Njene kamene ploče otpadale su i pretille bezbednosti prolaznika, a to je narušavalo izgled ovog veoma lepog zdanja, izgrađenog 1967. godine

kao dela jedinstvene arhitektske celine Trga partizana.

- Kamene ploče su zamenjene na istočnoj i zapadnoj strani, a ako nas vreme posluži moguće je da će radovi biti završeni i na južnoj strani

zgrade prema trgu. JP Stan, koje je angažovano na tim poslovima, primenjuje zahtevnu tehnologiju, koja podrazumeva i restauratorske radove na mozaiku. Za prvu fazu radova grad je obezbedio 1,5 miliona dinara, a za kompletne radove, koji će omogućiti da se zgradi vrati prvobitni izgled, potrebno je ukupno 25 miliona dinara – rekao je za "Bilten" Zoran Stamatović, direktor pozorišta i JPF-a.

N.K.

NARODNO POZORIŠTE
UŽICE

IN MEMORIAM

JOSIF TATIĆ je rođen u glumačkoj porodici, njegovi roditelji Branko i Hristina su takođe bili glumci. Studirao je glumu na Akademiji za pozorište, film, radio i

televiziju u Beogradu. Od 1968. godine bio je član Jugoslovenskog dramskog pozorišta, ali je igrao i u drugim pozorištima u zemlji, u SKC-u, Zvezdari teatru, Narodnom pozorištu u Beogradu, kao i u Srpskom narodnom pozorištu u Novom Sadu. Bio je član žirija Jugoslovenskog pozorišnog festivala.

Mada je odigrao brojne uloge u pozorištu, na filmu i televiziji, šira publika će ga pamtiti po ulogama Slobodana Mihajlovića u predstavi „Šovinistička farsa“, Božidara Soldatovića „Jataganca“ u seriji „Bolji život“ i Tanasija Vitorovića u seriji „Grlom u jagode“. Za ulogu oca u predstavi „Hadersfild“ dobio je 2006. godine nagradu Zoranov brk.

Josif Tatić je preminuo iznenada u 66. godini života, 8. februara 2013. u Beogradu. Njegova ćerka, Jelisaveta Tatić-Čuturilo, poznata je srpska kostimografinja.

Profesor dr VLADIMIR JEVTIĆ rođen je u Beogradu 1947. godine. Bio je glumac ali i ugledni pedagog na Fakultetu dramskih

umetnosti u Beogradu i član Saveta Jugoslovenskog pozorišnog festivala. Kroz njegovu glumačku „radionicu“ su prošli mnogi glumci: Slobodan Boda Ninković, Nebojša Dugalić, Sergej Trifunović, Mirjana Joković, Srđan Todorović, Vesna Trivalić, Dragan Bjelogrić, Nataša Ninković.

Završio je i magistrirao filozofiju, potom je diplomirao glumu, a zatim doktorirao na teatrologiji. Krajem sedamdesetih vodio je emisiju „Ozon“ na radiju 202. Napisao je i nekoliko stručnih knjiga. Njegovi sinovi Ivan i Jakov su takođe glumci, a Rastko je književnik. Preminuo je 12. juna 2013. u 66. godini.

Izdaje Savet XVIII Jugoslovenskog pozorišnog festivala Užice 2013.

Uređuje redakcijski odbor: Radojka Popović - urednik, Nenad Kovačević, Verica Tucović, Mirjana Petrović, Ana Milošević, dr Bogdan Damnjanović, Zoran Jeremić, Slobodan Obradović.

Tiraž: 500 primeraka • štampa Grafos Užice